

Општи циљ
Наменски трансфери у социјалној заштити доприносе релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости постојећих и развоју нових услуга социјалне заштите који у пуној мери излазе у сусрет потребама локалних заједница и корисника
Посебни циљ 1.
Унапређени капацитети националних и локалних актера ангажованих за потребе спровођења концепта наменских средстава за примену иновираних националног правног и локалног нормативног оквира.
Посебни циљ 2.
Унапређење стратешког, институционалног и финансијског оквира на локалном нивоу за планирање, спровођење и праћење наменских трансфера у ЈЛС

Посебни циљ 1 – ПРЕГЛЕД МЕРА

Мера 1.1.	Измена и допуна Уредбе о наменским трансферима, или израда нове Уредбе у складу са Јединственим методолошким правилима за израду прописа (<i>Службени гласник РС</i> , бр. 21/210)
Врста мере	Регулаторне мере; Институционално управљачко организационе мере.
Носилац мере	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
Партнери	Министарство финансија, Републички и Покрајински заводи за социјалну заштиту, Комора социјалне заштите, Стална конференција градова и општина, ЈЛС, друге ресорне локалне институције, пружаоци услуга, удружења грађана која заступају интересе осетљивих група.
Предуслови	н/п
Показатељи резултата	Усвојене измене и допуне, односно нова Уредба о наменским трансферима.
Опис	Законом о социјалној заштити, чланом 207. предвиђено је да се „наменским трансферима, у складу са законом којим се уређује финансирање ЈЛС, из буџета Републике Србије могу финансирати, осим услуга социјалне заштите у ЈЛС чији је степен развијености, утврђен у складу са прописима којима се уређује разврставање ЈЛС према степену развијености испод републичког просека и услуге социјалне заштите у ЈЛС на чијој територији се налазе установе за домски смештај у трансформацији, укључујући и трошкове трансформације тих установа, као и иновативне услуге и услуге социјалне заштите од посебног значаја за Републику Србију“.

Одредба указује да је реч о наменским трансферима у ужем смислу који се према Закону о финансирању локалне самоуправа користи за „тачно одређену сврху, односно врсту издатка за коју је трансфер додељен“.

Тумачећи наведену одредбу Закона о социјалној заштити може се закључити да **наменски трансфер има три сврхе, од којих свака захтева посебна правила и процедуре њихове расподеле, а које постојећом Уредбом о наменским трансферима нису детаљније превиђене**, посебно када је реч о услугама социјалне заштите у ЈЛС на чијој територији се налазе установе за домски смештај у трансформацији, укључујући и трошкове трансформације тих установе, иновативним услугама и услугама од посебног интереса за Републику Србију.

Разлози за измену и допуну, или усвајање нове Уредбе о наменским трансферима се препознају и у потреби за **изменама и других одредби**, као на пример: критеријума за расподелу наменских трансфера за сваку од три сврхе наменских трансфера дефинисаних Уредбом; расподела укупно опредељеног износа наменских трансфера према сврси наменских трансфера дефинисаној Уредбом, с обзиром да постојећи однос расподеле, према коме се за услуге намењене остварењу прве сврхе опредељује 80%, а за услуге које доприносе остварењу друге и треће сврхе наменских трансфера опредељује до 20% од укупног износа наменских средстава, не доприноси ефективној примени Уредбе; прецизније дефинисање процедура за доделу наменских трансфера за услуге којима се доприноси остварењу сваке од три превиђене сврхе наменских трансфера; дефинисање процедура за праћење и процену ефеката реализације Уредбе о наменским трансферима за сваку од три предвиђене сврхе Уредбе, али и других одредби које би требало прецизније дефинисати, како би се осигурала релевантност, ефикасност, ефективност и одрживост примене концепта наменских трансфера и осигурао даљи развој постојећих и успостављање нових услуга социјалне заштите на локалном нивоу.

Измене Уредбе у складу са наведеним основама могу да буду спроведене на два начина, пре свега у зависности од приоритета и доступних ресурса. Први начин је измена/допуна постојеће Уредбе, односно доношење нове Уредбе, како би се прецизирали критеријуми и процедуре за финансирање иновативних и услуга од посебног значаја за Републику Србију, док се као **други начин** препознаје потреба за **припремом одвојених уредби за сваку од три наведене сврхе наменских трансфера у складу са Законом о социјалној заштити**.

Када је реч о иновативним услугама потребно је претходно анализирати и израдити студију изводљивости о могућностима за успостављање иновативних услуга у области социјалне заштите која ће омогућити дефинисање критеријума иновативности, а нарочито процедура за њихово успостављање на одржив начин. Постојећи захтев Уредбе да се иновативне услуге успоставе и учине институционално одрживим у току једне буџетске године није реалан, узимајући у обзир да се ове услуге, у складу са Уредбом, подржавају на основу „програма и пројеката“ што захтева посебну процедуру њихове расподеле која захтева додатно време и ресурсе. Са друге стране, иновације у било којој области, па и у области социјалне заштите захтевају време за тестирање и пилотирање иновативног модела, пре него што се исти учини институционално одрживим. Када је реч о групи услуга које доприносе остварењу треће сврхе Уредбе – подшка услуга од посебног значаја за Републику Србију, потребно је размотрити критеријуме за приоритизацију услуга од посебног интереса за Републику Србију, које се, у зависности од објективних околности фреквентно мењају. Потреба за оваквим приступом уочена је нарочито током трајања пандемије КОВИД 19, када је ситем социјалне заштите, а нарочито услуга социјалне заштите, само у извесној мери успео да одговори на изазове узроковане објективним околностима.

Групе активности
1.1. Формирање радне групе која ће размотрити препоруке за измене и допуне или усвајање нове Уредбе о наменским трансферима у социјалној заштити (или три уредбе за сваку од превиђених сврха наменских трансфера, у зависности од резултата процене оправданости оваквог приступа). 1.2. Израда студије изводљивости за успостављање иновативних услуга у области социјалне заштите. 1.3. Дефинисање критеријума за приоритизацију услуга од посебног интереса за Републику Србију. 1.4. Припрема измена и допуна или нове Уредбе о наменским трансферима (или три уредбе за сваку од превиђених сврха наменских трансфера, у зависности од резултата процене оправданости). 1.5. Израда плана трансформације установа за домски смештај и развоја услуга социјалне заштите на територији ЈЛС на којој установе за домски смештај имају седиште.

Мера 1.2.	Унапређење процедура уговарања услуга социјалне заштите подржаних средствима наменских трансфера
Врста мере	Институционално управљачко организационе мере.
Носилац мере	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
Партнери	н/п
Предуслови	н/п
Показатељи резултата	- Израђен модел уговора МРЗБСП и ЈЛС о реализацији наменских трансфера у социјалној заштити који се редовно користи за уговарање наменских трансфера. - Израђен модел извештаја о реализацији уговора о додели наменских средстава, као саставни део уговора.
Опис	
Резултати <i>ex-post</i> анализе и консултативног процеса су указали на потребу за унапређењем процедура уговарања услуга социјалне заштите подржаних средствима наменских трансфера. Први разлог лежи у потреби да се осигура конзистентност Уредбе, као општег правног акта и уговора, као појединачног правног акта. На пример, уговором, али не и Уредбом дефинисане су врсте услуга које се могу подржати средствима наменских трансфера; уговором, али не и Уредбом дефинисане су врсте услуга које се могу подржати средствима наменских трансфера; Уредбом је прецизирано да се „наменски трансфер додељује за покриће расхода услуга које задовољавају минималне стандарде прописане правилником којим се уређују минимални стандарди услуга социјалне заштите“ (чл.5. ст.4. Уредбе), док су уговором као услуге које се могу финансирати	

средствима наменских трансфера наведене све услуге које превиђа Закон о социјалној заштити, како оне за које нису прописани минимални стандарди, тако и „ остале, односно друге услуге социјалне заштите, у складу са приоритетима локалне заједнице, утврђене одлуком о правима и услугама из социјалне заштите донетим од стране ЈЛС. **Уговором, али не и Уредбом** су дефинисани оправдани и неоправдани трошкови. **Уговором, али не и Уредбом** је дефинисано да ЈЛС средства по основу наменских трансфера може користити за покриће текућих трошкова дефинисаних ценом услуге социјалне заштите, која је утврђена од стране надлежног органа ЈЛС. Значајно је напоменути да је током консултативног процеса је **утврђено да већина ЈЛС нема израђене одлуке о методологији обрачунавања цене услуге социјалне заштите**, иако је ова обавеза дефинисана Законом о социјалној заштити. **Уредбом је дефинисана обавеза ЈЛС које припадају другој и трећој групи развијености** да за потребе обрачуна и расподеле наменских трансфера, **доставе МРЗБСП доказ о обезбеђеном учешћу ЈСЛ у финансирању услуга** (ст.2.чл.8 Уредбе), **док ова обавеза није дефинисана уговором**. Посебно, **није прецизирано да ли се ко(финансирање) приказује у односу на укупан износ наменских средстава, или за сваку појединачну услугу која је подржана по овом основу**. **Уговором није дефинисана санкција за неизвршење обавезе доставе извештаја о реализацији наменског трансфера, као ни обавезе повраћаја неутрошених средстава одобрених наменских средстава, иако су ове обавезе превиђене Уредбом**.

Анализа је показала да постојећи модел уговора који закључују МРЗБС и ЈЛС захтева значајнија унапређења. Предлог уговора о наменским трансферима који се закључује са сваком од ЈЛС треба да садржи све битне/опште елементе уговора, а нарочито прецизно дефинисан предмет и вредност уговора. **Када је реч о предмету уговора** неопходно је уговором прецизирати која/е конкретно услуга/е ће бити финансиране средствима наменских трансфера. **Када је реч о вредности уговора**, потребно је навести укупну вредност уговора коју би требало да чине: износ наменских средстава за сваку од услуга које ће бити подржана средствима наменских трансфера и износ (ко) финансирања сваке од услуга која ће бити опредељена из буџета ЈЛС (или из других извора, као нпр. партиципација корисника, донаторски програми и сл).

Групе активности:

1. Формирана Радна група за припрему нацрта уговора о реализацији наменских трансфера.
2. Израда модела уговора о реализацији наменских трансфера.
3. Израда модела извештаја о реализацији наменских трансфера који садржи информације од значаја за процену релевантности, ефикасност, ефективности, одрживости услуга подржаних средствима наменских трансфера, укључујући и процену утицаја услуге подржане средствима наменских трансфера на реелвантне актере у локалној заједници, а нарочито на кориснике услуга и њихове породице.

Мера 1.3.	Унапређење ефективности и ефикасности праћења спровођења Уредбе о наменским трансферима кроз успостављање електронске платформе
Врста мере	Институционално управљачко организационе мере; Информативно едукативне мере; Обезбеђење добара
Носилац мере	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
Партнери	ЈЛС, СКГО
Предуслови	н/п
Показатељи резултата	- Платформа за извештавање ЈЛС о наменским трансферима развијена, проверена у тест окружењу и спремна за употребу - Извештаји ЈЛС о утрошку наменских трансфера унети у електронску платформу до 20. јануара и верификовани до 20. фебруара - Број запослених у МРЗБСП и ЈЛС који су похађали обуке о уносу података и коришћењу платформе.
Опис (активности)	
Увођењем електронске платформе (базе) за извештавање о наменским трансферима довело би до <i>унапређења ефикасности и ефективности праћења и процене ефеката спровођења Уредбе о наменским трансферима</i>. Подаци и налази добијени кроз анализу извештаја би требало даље да допринесу и унапређењу динамике расподеле средстава у наредном циклусу планирања социјалне заштите и спровођења Уредбе о наменским трансферима. Платформа би била коришћена интерно, од стране МРЗБСП и ЈЛС, као и од стране других корисника које МРЗБСП овласти. Платформа би подржавала онлајн подношење извештаја ЈЛС о утрошку наменских трансфера чиме би се додатно подржала стандардизација у процесу извештавања, омогућила аутоматска провера логичности података (повезане групе података у различитим секцијама), као и процедура давања логичке сагласности на извештаје. Поред тога, МРЗБСП би на основу аутоматизоване обраде података могло да прати динамику извештавања и кроз систем шаље генерисане подсетнике ЈЛС које касне са доставом извештаја. Такође, кроз систем би могла да буде праћена и наменска потрошња средстава за уговорене услуге (део провере би могао аутоматски да се организује кроз повезивања података, попут вредности, из потписаних уговора са извештајима) и да се генеришу и други извештаји за потребе МРЗБСП, на пример за планирање даље подршке кроз наменске трансфере или за потребе припреме различитих извештаја. Сам унос података, као и приступ би био заштићен корисничким именом које би било додељено свакој ЈЛС, као и запосленима у МРЗБСП уз могуће успостављање различитих нивоа ауторизације у приступу подацима. На крају, за пуно функционисање оваквог система је потребно у првој години организовати обуке за запослене у ЈЛС. Претходна искуства су показала да је у организацији сличних обука било корисна сарадња са СКГО.	

Групе активности
1.3.1. Припрема описа посла (могуће формирање радне групе), ангажовање компаније за израду платформе, припрема корисничких инструкција и тестирање на мањем броју ЈЛС (<i>претходна искуства су показала да је поред буџетских средстава за ову групу активности могуће обезбедити и средства кроз пројекте и програме развојних партнера</i>). 1.3.2. Организације обука за запослене у МРЗБСП и ЈЛС за унос података и коришћење платформе. 1.3.3. Редован унос годишњих извештаја о коришћењу наменских трансфера ЈЛС.

Мера 1.4.	Успостављање процедура и капацитета за спровођење интерне и екстерне евалуације спровођења Уредбе о наменским трансферима
Врста мере/а	Институционално управљачко организационе мере; Информативно едукативне мере.
Носилац мере	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
Партнери	ЈЛС, СКГО
Предуслови	н/п
Показатељи резултата	- Уредба о наменским трансферима дефинише надлежности и процедуре за процену ефеката њене примене на националном и локалном нивоу. - Број организованих обука и број обучених представника МРЗБСП и ЈЛС
Опис (активности)	
Ни Уредбом, нити уговором нису предвиђени механизми за процену ефеката (евалуације) примене Уредбе, како на локалном тако и на националном нивоу, тако да у досадашњој пракси овај процес није ни спровођен. Како је реч о комплексном процесу који захтева значајне ресурсе (организационе и финансијске), а посебно људске ресурсе са развијеним компетенцијама за његово спровођење, како на националном, тако и локалном нивоу. Стога се препоручује да се Уредбом дефинишу надлежности и процедуре за спровођење процена ефеката (евалуације) примене Уредбе о наменским трансферима како на националном, тако и локалном нивоу. Осим дефинисања процедура и надлежности самом Уредбом, потребно је припремити програм обука који би се након акредитације од стране Националне академије за јавну управу уврстио у Програм континуираног стручног усавршавања државних службеника у државним органима и Секторски програм континуираног усавршавања запослених у АП и ЈЛС. Израда Приручника (водича) за примену методологије за процену ефеката примене Уредбе о наменским трансферима на националном и локалном нивоу сматра се корисном алатком која би допринела ефикасности спровођења овог процеса.	

Групе активности
1.4.1. У склопу измена и допуна или припреме нове Уредбе (мера 1) дефинисати надлежности и процедуре за спровођење процеса процене ефеката (евалуације) примене Уредбе. 1.4.2. Израђен, и акредитован, програм обуке за екстерну и интерну евалуацију примене Уредбе о наменским трансферима за запослене у МРЗБП и ЈЛС обухваћен Програмом континуираног стручног усавршавања државних службеника у државним органима и Секторским програмом континуираног усавршавања запослених у АП и ЈЛС, који Национална академија за јавну управу израђује на годишњем нивоу. 1.4.2. Израђен Приручник (водич) за примену екстерне и интерне евалуације примене Уредбе о наменским трансферима на националном и локалном нивоу.

Посебни циљ 2 – ПРЕГЛЕД МЕРА

Мера 2.1.	Унапредити капацитете ЈЛС за мапирање потреба грађана за услугама социјалне заштите
Врста мере	Институционално управљачко организационе мере; Информативно едукативне мере.
Носилац мере	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и СКГО
Партнери	ЈЛС, пројекти и програми које финансирају развојни пратнери
Предуслови	н/п
Показатељи резултата	• Број локалних докумената јавних политика у области социјалне заштите које у оквиру анализе ситуације укључују и резултате мапирања потреба грађана за услугама социјалне заштите на локалном нивоу. • Број обука реализованих у оквиру програма обуке за мапирање потреба грађана за услугама социјалне заштите. • Број и структура учесника обука организованих за потребе мапирања потреба грађана за услугама социјалне заштите.
Опис (активности)	
<i>Ex-post</i> анализа примене Уредбе о наменским трансферима, као и друге анализе у области социјалне заштите на локалном нивоу, су указале на то да је мали број ЈЛС успоставио праксу редовног прикупљања и анализе података о потребама грађана за услугама социјалне заштите, као и потребама за унапређење постојећих услуга на нивоу локалне заједнице. Мапирање потреба грађана и дефинисање критеријума за избор приоритета се јасно намеће као нужност када постоје средства из локалног буџета или кроз наменске трансфере за финансирање услуга социјалне заштите, а посебно када се узме у обзир да су та средства ипак лимитирана и да су број и врста услуга и даље у већини ЈЛС недовољно развијени, имајући у виду потребе свих група корисника.	

Оваквим приступом планирању обезбедило би се да документи јавних политика одражавају стварну ситуацију и потребе локалне заједнице и посебно крајњих корисника, као и да се у процену укључе сви грађани, а не само постојећи корисници социјалних услуга и/или одређене категорије корисника. Разлог за овакав приступ је уочен током анализе која је указала да за већину група корисника социјалне заштите које дефинише Закон о социјалној заштити, нису испитане потребе за услугама социјалне заштите.

Како би се осигурало спровођење овог процеса препознаје се потреба за припремом и реализацијом програма обука релевантних и надлежних актера у заједници (нпр. чланова Савета за социјалну заштиту) и промовисање улоге савета у креирању, имплементацији, праћењу и процени ефеката локалне политике социјалне заштите, а посебно услуга социјалне заштите.

Групе активности:

2.1.1. Припрема методолошког упутства/водича

2.1.2. Припрема Програма обука за мапирање потреба грађана за услугама социјалне заштите.

2.1.2. Организација обука на терену/онлајн семинара/видео обука за представнике ЈЛС (препоручено за чланове Савета за социјалну заштиту, којима је у постојећој пракси поверена процена потреба за услугама).

Мера 2.2.	Дефинисати минималан оквир за планирање услуга социјалне заштите на локалном нивоу
Врста мере	Институционално управљачко организационе; Информативно едукативне
Носилац мере	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
Партнери	Републички секретаријат за јавне политике, Министарство за државну управу и локалну самоуправу, СКГО, НАЈУ, пројекти и програми које финансирају развојни партнери
Предуслови	н/п
Показатељи резултата	- Усаглашено методолошко упутство (водич) за припрему, реализацију и праћење средњорочног плана социјалне заштите. - Број организованих обука: радионица/обука на терену/онлајн семинари/видео обуке за представнике ЈЛС (препоручено чланове Савета за социјалну заштиту). - Број ЈЛС који је припремио документ јавних политика у складу са методолошким упутством (у периоду од 3 године након доношења методолошког упутства). - Број ЈЛС које су усвојиле Одлуку о методологији формирања цене услуге социјалне заштите за све услуге, без обзира да ли је реч о стандардизованим или услугама за које нису прописани стандарди.

Опис (активности)
Узимајући у обзир просечну ЈЛС са потребама корисника, бројем услуга социјалне заштите и обимом средстава на располагању, може се закључити да потребе већине ЈЛС у области планирања покрива редовно припремање трогодишњих средњорочних планова у области социјалне заштите са обавезом редовног годишњег извештавања, усклађених са Планом развоја ЈЛС. Овакав приступ планирању услуга социјалне заштите би омогућио и једноставно <i>повезивање са циклусом припреме и праћења програмског буџета на локалном нивоу</i>. Овај приступ је у сагласности са одредбама Закона о планском систему и Законом о социјалној заштити који дефинише израду Програма унапређења социјалне заштите, који треба да садржи мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите, уз могућност да се, у складу са овим законом, припреми једногодишњи или вишегодишњи документ. Први корак у реализацији ове мере је израда Методолошког упутства (водича) за израду, реализацију и праћење средњорочних (трогодишњих) Програма за развој постојећих и нових услуга социјалне заштите у ЈЛС. Како би се обезбедила примена новог методолошког упутства, потребно је унапредити капацитете ЈЛС кроз организацију обука на тему методологије израде средњорочних програма, њихово праћење и евалуацију, као и на тему стручних знања у области социјалне заштите, посебно иновација и увођења нових услуга. Поред обука, овај процес би могао да буде олакшан и кроз пренос искустава и добрих пракси међу ЈЛС. У склопу унапређења капацитета ЈЛС такође би требало промовисати модел Одлуке о методологији формирања цена услуга социјалне заштите, чија израда и усвајање треба да буде саставни део процеса планирања. Овај процес може да буде потпомогнут и кроз екстерну експертску подршку ЈЛС у изради средњорочних планова у оквиру донаторских пројеката и програма, уз обавезу да се што већи фокус стави на обуке и менторску подршку запосленима у ЈЛС у циљу што већег осамостављивања, као и да се пружи подршка у процесу праћења и евалуације. Поред наведених група активности које су директно везане за унапређење знања и вештина које су потребне за припрему докумената јавних политика на локалном нивоу за адекватно спровођење ове мере, и посебно које имају ефекте на даље планирање, реализацију и праћење услуга социјалне заштите које се финансирају из наменских трансфера потребно је и дефинисања одговорности за праћење наменских трансфера на нивоу радног места у оквиру Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у управи. Алтернативно, уместо измене Правилника (што је пожељна опција), ЈЛС могу да се одреде да на нивоу радних циљева запослених у релевантним организационим јединицама локалне управе дефинишу улогу у планирању, спровођењу и праћењу наменских трансфера.
Групе активности:
2.2.1. Припрема методолошког упутства / водича за израду, реализацију и праћење средњорочних (трогодишњих) Програма за развој постојећих и нових услуга социјалне заштите у ЈЛС.

- 2.2.2. Припрема програма обука за израду средњорочног плана у области социјалне заштите и Организација обука на терену / онлајн семинара / видео обука за представнике ЈЛС (препоручено чланове Савета за социјалну заштиту и запослених службеника у релевантним одељењима локалне управе).
- 2.2.3. Размена добрих пракси и искустава у области припреме, реализације и праћења докумената јавних политика.
- 2.2.4. Директна експертска подршка ЈЛС у припреми докумената јавних политика у сарадњи са међународним развојним партнерима.
- 2.2.5. Дефинисање одговорности запослених у управи ЈЛС за процес планирања, реализације и праћења услуга социјалне заштите које се финансирају из наменских трансфера у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у управи, или на нивоу радних циљева.
- 2.2.6. Припрема и реализација Програма обука за израду Одлука о методологији формирања цене услуга

Мера 2.3.	Развијање капацитета релевантних актера на локалном нивоу за унапређење постојећих или успостављање нових услуга социјалне заштите
Врста мере	Информативно едукативне мере; Институционално управљачко организационе мере.
Носилац мере	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и СКГО
Партнери	ЈЛС, НАЈУ, пројекти и програми које финансирају развојни пратнери
Предуслови	н/п
Показатељи резултата	✓ Број развијених акредитованих обука ✓ Број обучених представника ЈЛС и других партнера на локалном нивоу ✓ Број успостављених међусекторских услуга ✓ Број успостављених међуопштинских услуга
Опис (активности)	
<i>Ex-post</i> анализа је показала да 75% ЈЛС које су покривене узорком финансирају услугу помоћ у кући за одрасла и стара лица из наменских трансфера и да се на услуге из групе дневних услуга у заједници троши преко 80% средстава и из наменских трансфера и из буџета ЈЛС. Поред помоћи у кући за стара и одрасла лица, и услуге личног пратиоца детета са сметњама у развоју и инвалидитетом, у већем броју ЈЛС су заступљене услуге чији су корисници деца, млади и одрасли са инвалидитетом. Остале осетљиве групе нису уопште обухваћене услугама социјалне заштите уопште, или не у довољној мери. Оваква ситуација говори о потреби да се унапреде компетенције релевантних актера (представника извршне власти, запослених у ЈЛС, ресорних институција, удружења грађана, као и пружалаца) у делу који се односи на моделе и механизме унапређења постојећих и	

успостављања нових услуга. У комбинацији са мапирањем потреба и бољим планирањем, овај сет препорука би требало да допринесе успостављању већег броја услуга које би одговориле и на већи број корисничких група.

У оквиру ове мере би требало спровести сет активности које би за циљ имале подршку формирању и/или јачању капацитета и компетенција **Савета за социјалну заштиту у оквиру градских/општинских већа, као међусекторског механизма на нивоу извршне власти** чијим саставом је *омогућено учешће представника различитих сектора у предлагању, спровођењу, праћењу и процени ефеката усвојене локалне политике социјалне заштите* усклађене са релевантним националним стратешким и законским оквиром. Пуно функционисање Савета би требао да допринесе дефинисању и успостављању **међусекторских услуга, које се препознају** као ефикасан и економичан систем за обезбеђивања сета различитих услуга подршке којима се доприноси остварењу основног циља социјалне заштите –**пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањања последица социјалне искључености (члан 2. Закона о социјалној заштити).**

Овде би било пожељно посебно размотрити и **могућности већег коришћења форми међуопштинске сарадње као механизма за пружање услуга социјалне заштите.** Постојећи примери **међуопштинских услуга социјалне заштите** укључују помоћ у кући, саветодавне услуге, и у ретким случајевима услуге подршке за самосталан живот и услуге смештаја, али би овакав вид сарадње требало детаљно размотрити и користити код планирања и организације услуга које доприносе процесу деинституционализације, чије успостављање, али и пружање захтева значајније ресурсе, како инфраструктурне, организационе, тако и капацитете људских ресурса. Овде је пре свега реч о следећим услугама: становања уз подршку за особе са инвалидитетом, предах смештај, социо-едукативне и саветодавно-терапијске услуге, али и друге услуге. У овом контексту треба размотрити могућност да се критеријуми за учешће у коришћењу наменских трансфера релаксирају за ЈЛС које припадају 1. групи развијености, а које располажу капацитетима за координацију овог сложеног механизма.

Групе активности

2.3.1. Припрема приручника, израда програма обука и организација обука на терену/онлајн семинара/видео обука, организација радионица на тему добрих пракси и размене искуства на тему развијања постојећих и увођења нових услуга социјалне заштите за релевантне актере на локалном нивоу (представнике извршне власти, запослене у ЈЛС, ресорне институције, удружења грађана, пружаоце услуга социјалне заштите).

2.3.2. Промоција улоге Савета за социјалну заштиту у оквиру градских/општинских већа као међусекторског механизма на нивоу извршне власти и подршка ЈЛС у формирању и организацији обука / менторске подршке за чланове савета.

2.3.3. Анализа законског оквира и праксе пружања међусекторских услуга на локалу и припрема приручника (водича) за ЈЛС. Обезбедити менторску подршку ЈЛС за успостављање међусекторских услуга.

2.3.4. Анализа праксе и могућности подршке ЈЛС у успостављању међуопштинских услуга социјалне заштите. За потребе успостављања ове групе услуга предложено је да се размотрити могућност релаксирања критеријума учешће у додели наменских средстава за ЈЛС које припадају 1. групи развијености које располажу капацитетима за координацију овог сложеног механизма. Налазе и закључке ове анализе потребно је доставити радној групи која ће радити на изменама Уредбе на финално разматрање (мера 1.1.).

2.3.5. Припрема приручника/водича за успостављање међуопштинских услуга социјалне заштите, припрема програма обука и подршка њиховој реализацији.

Мера 2.4.	Обезбедити континурано унапређење знања и вештина запослених и представника извршне власти на локалном нивоу за реализацију и праћење услуга социјалне заштите које се финансирају из средстава наменских трансфера
Врста мере	Информативно едукативне мере
Носилац мере	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и СКГО
Партнери	ЈЛС, НАЈУ, пројекти и програми које финансирају развојни партнери
Предуслови	н/п
Показатељи резултата	✓ Број развијених акредитованих обука ✓ Број обучених представника ЈЛС
Опис (активности)	
Више од 60% ЈЛС је у оквиру <i>ex-post</i> анализе истакло потребу за унапређењем знања и вештина запослених који су ангажовани на пословима планирања, спровођења и праћења услуга социјалне заштите, а посебно оних услуга које се финансирају кроз наменске трансфере. На основу налаза анализе и консултативног процеса дефинисане су листе тема по организационим јединицама у локалној управи. Обзиром да су у оквиру мере 2.1. – 2.3. предложене обуке за мапирање потреба, израду докумената јавне политике у области социјалне заштите као и увођење нових услуга социјалне заштите у наставку су излистане преостале, предложене обуке: <i>Друштвене делатности:</i> праћење реализације (мониторинг) и процена ефеката локалне политике социјалне заштите, и посебно услуга социјалне заштите (евалуација) усклађена са методологијом за израду <i>ex post</i> анализе; јавне набавке услуга социјалне заштите у складу са Законом о јавним набавкама; упознавање са стандардима услуга социјалне заштите; упознавање запослених са појмом и методама иновативности у области услуга социјалне заштите; упознавање запослених са иновативним моделима финансирања услуга социјалне заштите. <i>Буџет и финансије:</i> обуке од значаја за планирање буџетских средстава и финансијско праћење и извештавање о реализацији услуга социјалне заштите; извештавање о циљевима и индикаторима планираним програмским буџетом. <i>Јавне набавке:</i> планирање и спровођења поступка јавних набавки у складу са Законом о социјалној заштити и релевантним подзаконским актима; спровођење поступка наручивања услуга социјалне заштите у складу са посебним режимом јавних набавки превиђеним Законом о јавним набавкама. Као што се види из самог предлога обука исказаног од стране запослених у ресорним одељењима локалних управа, неопходно је континуирано радити са запосленима у организационим јединицама за друштвене делатности, али и са запосленима у организационим јединицама за буџет и	

финансије и јавне набавке, обзиром да је анализа указала на читав низ недостатака у овим областима (праћење тока финансијских средстава, планирање и спровођење набавки, извештавање о реализацији уговора о намеским трансферима, итд.).

У погледу модалитета, било би најсврхисходније комбиновати обуке кроз Националну академију за јавну управу са експертском подршком, размену добрих пракси и искустава међу колегама из различитих ЈЛС која је углавном подржана кроз пројекте и програме развојних партнера.

Групе активности:

2.4.1. Ревизија и/или развој програма обука за запослене у друштвеним делатностима / финансијама / набавкама.

2.4.2. Организација обука на терену / онлајн семинара / видео обука за представнике ЈЛС (препоручено чланове Савета за социјалну заштиту).

2.4.3. Размена добрих пракси и искустава у области припреме, релаизације и праћења докумената јавних политика.

Мера 2.5.	Подржати оснивање пружаоца услуга са седиштем на територији ЈЛС на којој се пружа услуга уз повећање броја стандардизованих услуга и ефикасности процеса лиценцирања
Врста мере	Подстицајне (финансијске и нефинансијске мере); Институционално управљачко организационе
Носилац мере	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
Партнери	Комора социјалне заштите, Републички и Покрајински завод за социјалну заштиту, СКГО, ЈЛС, пружаоци услуга, удружења која заступају права и интересе корисника
Предуслови	н/п
Показатељи резултата	• Број пружалаца услуга које имају седиште на територији ЈЛС на којој се пружају услуге социјалне заштите • Пораст броја лиценцираних пружалаца стандардизованих услуга социјалне заштите • Број стручних радника у социјалној заштити са лиценцом, разврстан према групама развијености.
Опис (активности)	
Анализа пружалаца услуга је, између осталог, указала да на „тржишту“ услуга социјалне заштите у овом тренутку нема довољно лиценцираних пружалаца и, повезано са овим налазом, да је недовољан број лиценцираних стручних сарадника. Иако је за очекивати да ова питања делом коригује и само „тржиште“, због специфичности социјалних услуга потребна је подршка процесима лиценцирања кроз даљу стандардизацију и унапређење ефикасности лиценцирања, како организација, тако и стручних сарадника. Интезивирање процеса лиценцирања директно је условљено потребом за обезбеђивањем додатних организационих капацитета, односно људских ресурса МРЗБСП, а у оквиру Сектора за социјалну заштиту, односно у Одељењу за инспекцијски надзор МРЗБСП.	

Захтев за подршком пружаоцима услуга који имају седиште на територији ЈЛС на којој се услуга и пружа произилази из потребе да локалне заједнице имају „власништво“ над услугама које се пружају у заједници. Пракса је показала да се ангажовањем „екстерних“ пружалаца услуга социјалне заштите, односно пружалаца услуга који немају седиште на територији ЈЛС на којој се услуга пружа, свакако доприноси ефикасности споовђења Уредбе о наменским трансферима, али су релевантност и ефективност оваквог начина обезбеђивања услуга, посебно у односу на крајње кориснике упитне. Овај захтев се посебно аргументује чињеницом да би пружање, односно координација појединих услуга (нпр. услуга становања уз подршку, дневних боравака,...) од стране „ екстерних пружалаца“ у пракси могло да доведе до значајних проблема.

Резултати анализе су указали на потребу за дефинисањем стандарда за поједине услуге социјалне заштите које спадају у групу саветодавно-едукативних и социо-терапијских услуга, које се пружају у локалним заједницама и које се (ко) финансирају средствима наменских трансфера (нпр. саветовалиште за брак и породицу, саветовалиште за младе, третмански центар, породични сарадник,...). Израда минималних стандарда би требала да се заснива на основу спроведене анализе постојећих саветодавно-едукативних и социо-терапијских услуга у локалним заједницама и консултативног процеса са релевантним актерима на националном и локалном нивоу.

Посебно значајним треба сматрати изазов који је уочен у свим, а нарочито у ЈЛС које припадају четвртој групи развијености, односно групи девастираних ЈСЛ, а који се се односи на екстремно изражен дефицит стручних радника у социјалној заштити уопште, а нарочито стручних радника са лиценцом. Узроци овог проблема се, са једне стране, уочавају у недовољно препознатој потреби ЈЛС да путем програма стипендија обезбеде недостајуће капацитете људских ресурса у овој области. Са друге стране, истакнута је потреба за додатном подршком стручних радника у процесу прибављања лиценце, која би могла бити пружена у складу са капацитетима којима располажу Комора социјалне заштите и Републички и Покрајински завод за социјалну заштиту. Закључено је да недостатак капацитета, али и компетенција људских ресурса на локалном нивоу може значајно угрозити развој услуга социјалне заштите, како оних превиђених Законом, тако и иновативних услуга.

Групе активности

- 2.5.1. Пружена подршка формирању нових и јачању капацитета постојећих пружаоца услуга социјалне заштите (посебно услуга које припадају групи услуга подршке за самосталан живот, саветодавно-едукативних и социо-терапијских услуга и услуга смештаја у надлежности локалних самоуправа)
- 2.5.2. Дефинисати минималне стандарде за један број услуга које припадају групи саветодавно-едукативних и социо-терапијских услуга (нпр. саветовалишта за брак и породицу, саветовалишта за младе, третмански центар и др) за које је већ успостављена пракса (ко)финансирања средствима наменских трансфера, а на основу спроведене анализе и консултативног процеса са релевантним актерима на националном и локалном нивоу.
- 2.5.3. Промовисати потребу јачања капацитета и компетенција стручних радника у социјалној заштити на локалном нивоу, укључујући, између осталог, и заступање потребе да се средствима локалних стипендија превазиђе уочени дефицит компететнтних људских ресурса за одржање постојеће и даљи развој и унапређење локалне мреже услуга социјалне заштите.